

Handleiding middenbouw

Programma

Tijdens deze les leren de leerlingen over het leven in Rwanda. Ze bekijken een video en foto's en doen daarbij inzichten op over de manier van leven (huizen, wegen, voorzieningen) in Rwanda. De leerlingen vergelijken het leven daar met hun eigen leven hier. In deze les wordt ook de spaaractie uitgelegd.

Voor wie: leerlingen van groep 4/5/6.

Leerdoelen

- Jullie weten hoe het leven van kinderen (zoals Liliane) in armoede eruit ziet.
- Jullie weten wat de spaaractie is en wat jullie daarvoor kunnen doen.
- Jullie kunnen het leven bij Liliane thuis vergelijken met jullie eigen leven thuis.

Duur

In totaal duurt het geven van de les 75 - 90 minuten.

Onderdelen

- Introductie
- Fotogalerij
- Uitleg spaaractie
- Tekelopdracht
- Evaluatie tekenopdracht
- Afsluiting

Vorbereiding

- Neem de les een keer door voor jezelf.
- Controleer of de link naar de video's het doen.
- Lees de informatie bij de foto's goed door. Deze informatie staat hieronder beschreven per slide. Voor de opdracht is een werkblad bijgevoegd, zorg ervoor dat deze uitgeprint klaar ligt in je klas. De laatste pagina van de handleiding bevat algemene informatie over Rwanda, neem dit door.

Introductie

- **Slide 1:**

Introduceer het onderwerp van deze les en de spaaractie.

- **Slide 2:**

Je vertelt de leerdoelen van deze les aan de kinderen.

- **Slide 3:**

Spreek klassikaal met de leerlingen de lesindeling door. Vertel daarbij wat de opdrachten zijn.

- **Slide 4:**

Bij de werkvorm binnen-/buitenkring maak je twee kringen van de stoelen in de klas. Eén buitenkring en één kring daarbinnenin. Elke leerling krijgt eerst zelf de tijd om te bedenken hoe leerlingen leven in Rwanda/Afrika. Daarna vertellen de leerlingen aan degene tegenover zich wat zij allemaal al weten daarover. Na 1 minuut schuiven de kinderen een x-aantal stoelen op, en voeren zij de opdracht opnieuw uit. Een aantal uitkomsten van de gesprekken onderling bespreek je kort met de leerlingen.

Fotogalerij van Liliane

- **Slide 5:**

Je vertelt aan de leerlingen dat we een fotogalerij gaan bekijken over het leven van Liliane in Rwanda.

- **Slide 6:**

Je vertelt aan de leerlingen dat dit de buurt is waar Liliane en haar gezin wonen. Liliane vertelt: 'De weg naar ons huis is modderig tijdens het regenseizoen. Het is juist stoffig tijdens het seizoen van droogte. In de weg zitten veel gaten. Vanaf de hoofdweg in mijn dorp naar ons huis is het 7 kilometer lopen.'

- **Slide 7 / 8:**

Je vertelt aan de leerlingen dat het huis op slide 7 het huis van Liliane en haar gezin is. Liliane vertelt: 'Ons huis staat in het dorp Bugusera, in het oosten van Rwanda.' Op slide 8 staat zij voor het huis samen met haar broertje Fabrice. Ze heet ons welkom.

- **Slide 9 / 10:**

Je vertelt aan de leerlingen dat Liliane in slide 9 op de bank zit in de woonkamer, hierbij laat zij ons wat decoratie zien waar onder andere Jezus Christus op staat. Liliane vertelt ons in slide 10: 'Onze woonkamer is tegelijkertijd ook onze eetkamer, wij hebben geen aparte eetkamer met keukentafel. Ik ben hier aan het eten samen met mijn gezin, en deel mijn bord met Fabrice'.

- **Slide 11 / 12:**

Je vertelt aan de leerlingen dat er een wateropslag in de tuin van Liliane en haar gezin staat, omdat er een tekort is aan water. Wel hebben ze elektriciteit: één lamp per kamer. Liliane vertelt in slide 11 aan ons het volgende daarbij: 'We gebruiken regenwater dat tijdens de regenperiode valt als drinkwater. Dat regenwater komt van ons dak af en geleiden wij met ijzeren platen de wateropslag in.' Tijdens de periode van droogte halen wij water uit de put op de heuvel. Dit is wel 2 uur lopen! Op slide 12 kan je de wateropslag van dichtbij bekijken'.

- **Slide 13:**

Je vertelt aan de leerlingen dat dit gat in de grond de wc is voor Liliane en haar gezin. Hier doen zij hun behoefte en de uitwerpselen komen dan in een put/gat in de grond. Een groot verschil dus met onze toiletten die aangesloten zijn op een rioolnetwerk.

- **Slide 14:**

Je vertelt aan de leerlingen dat Liliane en haar gezin niet in huis, maar buiten hun huis een keuken hebben. De muren zijn gemaakt van zand, klei en water. Er zit een ijzeren plaat op als dak. Liliane vertelt verder: 'We gebruiken een ingebouwde kachel gemaakt van modder en zand, om daar ons eten in te koken op brandhout of houtskool. Onze kip loopt los in de keuken en legt haar eieren in de hoekjes, die wij gebruiken als voeding.'

- **Slide 15:**

Je vertelt aan de leerlingen dat Liliane vaak laat thuis komt van school. Eenmaal thuis veegt zij bijvoorbeeld de tuin aan, helpt ze haar ouders in de keuken, voert ze de dieren of speelt ze een spel op straat.

- **Slide 16 / 17:**

Je vertelt aan de leerlingen dat Liliane en Fabrice samen de koe en de geit aan het voeren zijn. Over slide 17 vertelt Liliane ons het volgende: 'Rondom ons huis hebben wij een tuin, waarin wij onze eigen gewassen verbouwen. Wij gebruiken de ontlasting van de dieren als mest voor ons tuin'.

- **Slide 18 / 19:**

Je vertelt aan de leerlingen dat Liliane na schooltijd ook vaak samen speelt met buurtkinderen en haar broertje Fabrice. Liliane vertelt daar zelf het volgende over: 'Na het voeren van de dieren speel ik met mijn broertje Fabrice. Wij vinden het allebei leuk om handbal, volleybal en voetbal te spelen. Op slide 19 speel ik tijdens schooltijd het leuke spelletje Magibigi, waar we vrolijk dansen.'

Spaaractie | opdracht | afsluiting

- **Slide 20:**

Je zet de video over de werkwijze van Red een Kind aan. In deze video wordt uitgelegd hoe duurzaam Red een Kind te werk gaat. Hierin wordt de werkwijze en de verandering in het gebied tijdens en na de komst van Red een Kind in het projectgebied laten zien. We willen deze mooie verandering voor meer kinderen! Zodat ieder kind net als Liliane een goed dak boven het hoofd heeft, te eten heeft en de school op loopafstand is.

- **Slide 21:**

Je zet de video over de spaaractie aan waarin meester Sander uitlegt hoe de spaaractie werkt en waar het geld voor wordt gebruikt.

- **Slide 22:**

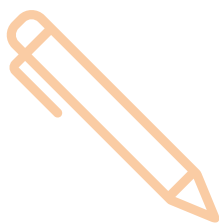
Je geeft de leerlingen de volgende opdracht: het werkblad 'Teken de verschillen', waarin de leerlingen het leven van Liliane en haar gezin vergelijken met hun eigen leven aan de hand van een aantal deelonderwerpen. In de fotogalerij hebben de kinderen van alles geleerd over het leven van Liliane en haar gezin. Op het werkblad tekenen zij hun eigen thuissituatie m.b.t. de deelonderwerpen.

- **Slide 23:**

Je stelt de leerlingen de volgende vragen achter elkaar: 'Bij welk onderdeel heb je het meeste verschil ontdekt in levensstijl?' – 'Wat lijkt misschien best veel hetzelfde?' Geef alle kinderen de kans om daar over na te denken, en laat ze dit eventueel met elkaar bespreken. Ook kan je ervoor kiezen om dit klassikaal te doen.

- **Slide 24:**

Motiveer de kinderen om in actie te komen voor Red een Kind, zodat zij zelf kinderen zoals Liliane en Fabrice kunnen helpen, maar ook veel andere kinderen en hun gezinnen. Moedig ze aan en geef zelf het goede voorbeeld!

Teken de verschillen

Buurt

Bij Liliane thuis

Bij mij thuis

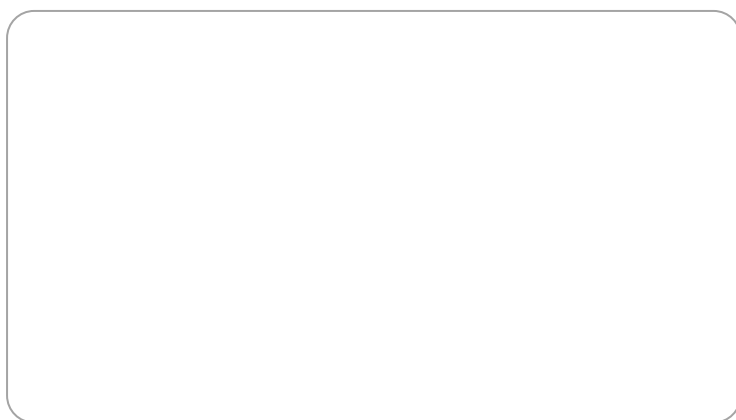
**Print dit werkblad uit
voor elke leerling**
Download dit [hier!](#)

Huis

Bij Liliane thuis

Bij mij thuis

Algemene informatie Rwanda

Algemeen

- Kinderen starten vaak met school wanneer zij 7 jaar oud zijn.
- Grote armoede: 63% leeft onder de armoede grens.
- Kinderen eten vaak maar 1 maaltijd per dag.
- Vaak geen geld voor school.
- Niet genoeg water.
- Te weinig hout voor vuur.
- 90% is afhankelijk van landbouw.
- Lagere opbrengst landbouw door klimaatverandering.

Lees [deze](#) pagina voor meer informatie!

Land/klimaat

- Midden in Afrika gelegen.
- Bergachtig
- Export van bananen, koffie en thee.
- Tropisch klimaat: omdat het iets hoger ligt, is het net wat koeler dan in de omliggende landen.
- Temperatuur 20-27 graden overdag, in de nacht 10-14 graden.
- Twee regenseizoenen, daartussen is het erg droog: vooral in de zomer in juli en augustus.

Bij Liliane thuis - wonen in Rwanda

- Platteland
- Leven voornamelijk buiten.
- Kippen, varkens en geiten om het huis.
- Eten buiten
- Alleen binnen om te slapen
- Geen stromend water en elektriciteit binnen en elke dag water halen.
- Slechte hygiëne
- Als het donker wordt gaan ze slapen.
- Huizen meestal gemaakt van zand, modder en takken.
- Grasdaken